

ΠΡΟΤΥΠΑ ΓΙΑ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Γιατί ο δημόσιος τομέας θα πρέπει να εμπλακεί στην τυποποίηση?

Η προστασία του περιβάλλοντος αποτελεί μια παγκόσμια ανησυχία και η πρόκληση γίνεται ολοένα και μεγαλύτερη και η ανάγκη λήψης δράσεων πιο επιτακτική. Ο δημόσιος τομέας αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα εμπλεκόμενα μέρη που καλούνται να ανταποκριθούν σ' αυτήν την πρόκληση, καθώς είναι σε θέση να διαδραματίσει καθοριστικό ρόλο στην προώθηση των περιβαλλοντικών θεμάτων μέσω νομοθεσιών και κανονισμών. Το ενημερωτικό αυτό έγγραφο προσφέρει στο δημόσιο τομέα μια επισκόπηση για τον τρόπο με τον οποίο τα πρότυπα δύνανται να καταστούν αποτελεσματικά εργαλεία για τη μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων υποστηρίζοντας έτσι και την υλοποίηση των πολιτικών για προστασία του περιβάλλοντος.

Αναπόσπαστο μέρος μιας συντονισμένης και αποτελεσματικής δράσης για την προστασία του περιβάλλοντος αποτελεί ο καθορισμός μιας **κοινής γλώσσας**, ανάμεσα σε όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη. Τα πρότυπα παρέχουν αυτή την κοινή γλώσσα. Η τυποποίηση είναι ένα πολύτιμο εργαλείο για το εθνικό, Ευρωπαϊκό και διεθνές κανονιστικό πλαίσιο. Ταυτόχρονα, έχει ουσιαστικό ρόλο στην προστασία του περιβάλλοντος. Για παράδειγμα, η **Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία** δεσμεύεται να αξιοποιήσει την τυποποίηση προκειμένου να διευκολύνει την κοινωνική, περιβαλλοντική και οικονομική μεταμόρφωση και καινοτομία. Αυτή η δέσμευση επικεντρώνεται σε τομείς όπως η κυκλική οικονομία, η ενεργειακή μετάβαση, η κινητικότητα και η βιοποικιλότητα. Τα πρότυπα είναι σημαντικά σε πολλές περιβαλλοντικές πτυχές, όχι μόνο στις παραδοσιακές όπως το νερό και η ποιότητα του αέρα, αλλά και σε άλλους τομείς όπως για παράδειγμα ο κατασκευαστικός και οικοδομικός τομέας, ο ενεργειακός τομέας και τα ηλεκτρονικά προϊόντα.

ΤΑ ΠΡΟΤΥΠΑ ΕΝ ΣΥΝΤΟΜΙΑ

Τα πρότυπα καθορίζουν κριτήρια τα οποία μπορούν να είναι κοινά αποδεκτά και να εφαρμοστούν σε παγκόσμιο επίπεδο, συμβάλλοντας στη διασφάλιση της λειτουργικότητας, της συμβατότητας και της διαλειτουργικότητας των προϊόντων. Τα πρότυπα ορίζουν επίσης ορολογίες και μεθοδολογίες ώστε τα προϊόντα, οι διεργασίες και οι υπηρεσίες να είναι εύκολα κατανοητές, να μπορούν να χαρακτηριστούν και να συγκριθούν. Για παράδειγμα, όταν δεν εφαρμόζονται κοινές μέθοδοι μέτρησης, η ευθυγράμμιση της απόδοσης των μετρήσεων θα πρέπει να αποδεικνύεται για κάθε παράμετρο ελέγχου κάτι το οποίο απαιτεί επιπρόσθετο κόστος και προσπάθεια. **Αυτό μπορεί να αποφευχθεί με τη χρήση των προτύπων, τα οποία παρέχουν μια κοινή γλώσσα διασφαλίζοντας ότι εφαρμόζεται από όλους μια κοινή μέθοδος μεθοδολογίας και μια κοινώς αποδεκτή κλίμακα.**

Η τυποποίηση συχνά επικεντρώνεται κυρίως στις τεχνικές και οικονομικές πτυχές, εντούτοις οι απαιτήσεις που αφορούν στην **προστασία του καταναλωτή και του περιβάλλοντος** γίνονται ολοένα και πιο σημαντικές. Πρότυπα για **συστήματα περιβαλλοντικής διαχείρισης** όπως για παράδειγμα, η σειρά EN ISO 14001 **παρέχουν πρακτικά εργαλεία** στις επιχειρήσεις και οργανισμούς που αναζητούν τρόπους διαχείρισης των ευθυνών τους προς το περιβάλλον. Τα πρότυπα έχει αποδειχθεί ότι έχουν **μεγάλο αντίκτυπο** σε παγκόσμιο επίπεδο και αποτελούν επομένως και εργαλεία μέγιστης σημασίας για τους δημόσιους εταίρους και την κοινωνία γενικότερα.

→ Τα πρότυπα προάγουν την ανάπτυξη και εφαρμογή κατευθυντήριων γραμμών και δύναται να βελτιώσουν τον τρόπο εργασίας, επικοινωνίας και διαβίωσης μας. Με μια αυξημένη δυναμική προς τη βιωσιμότητα και την προστασία του περιβάλλοντος, τα πρότυπα θα διαδραματίζουν όλο και πιο καθοριστικό ρόλο στο έργο του δημόσιου τομέα.

Προστασία του περιβάλλοντος σε Ευρωπαϊκό επίπεδο – Ζωτικής σημασίας η συμβολή της Τυποποίησης στη νομοθεσία της ΕΕ?

Εδώ και δεκαετίες, η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει να επιδείξει σημαντικά επιτεύγματα όσο αφορά στην προστασία του περιβάλλοντος. Ως ένας διεθνής οργανισμός αποτελούμενος από 27 Χώρες Μέλη, μία ήταν η βασική προϋπόθεση για την ανάπτυξη και υλοποίηση ενιαίων πολιτικών σε όλη την Ευρώπη: **Η καθιέρωση μιας κοινής γλώσσας για τα περιβαλλοντικά θέματα.**

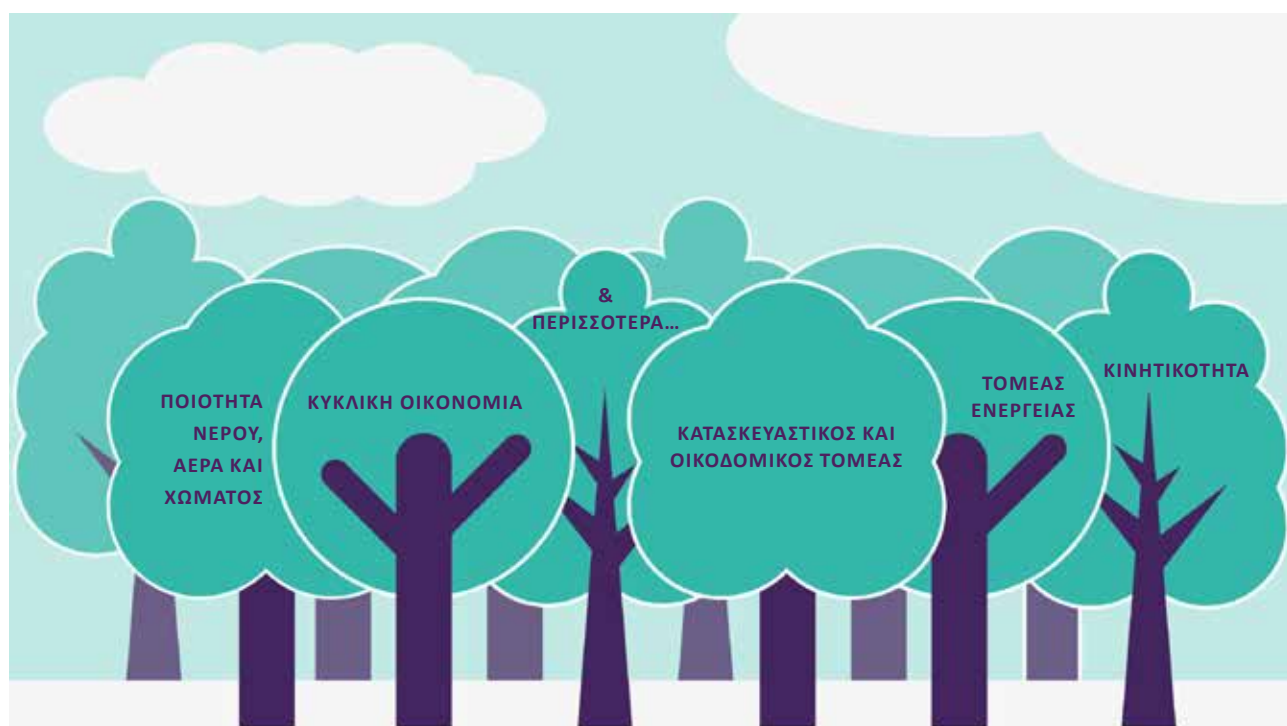
Αυτός είναι και ο λόγος για τον οποίο η τυποποίηση έχει εξελιχθεί σε ένα **σημαντικό εργαλείο για αποτελεσματικότερες και ευέλικτες νομοθεσίες** στην ΕΕ: Εκεί όπου οι νομοθεσίες επικεντρώνονται στις ουσιαστικές ελάχιστες απαιτήσεις για την προστασία του περιβάλλοντος, τα πρότυπα μπορούν να καθορίσουν κοινά αποδεκτές πρακτικές οι οποίες επιτρέπουν στη βιομηχανία και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη να συμμορφωθούν με τις απαιτήσεις αυτές. Η προσέγγιση αυτή (η οποία καθιερώθηκε το 1985), αποκαλούμενη ως **Νέα Προσέγγιση**, διευκολύνει το έργο του νομοθέτη και αξιοποιεί την τεχνογνωσία χιλιάδων εμπειρογνομόνων στην Ευρώπη.

Τις τελευταίες δεκαετίες, οι διεργασίες τυποποίησης έχουν σε μεγάλο βαθμό μεταφερθεί από το **εθνικό στο Ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο**. Οι Ευρωπαίοι πολίτες έχουν επωφεληθεί σημαντικά από αυτή την εξέλιξη: Με την εξάλειψη των τεχνικών εμποδίων στο εμπόριο, η Ευρωπαϊκή Τυποποίηση έχει συμβάλει ουσιαστικά στο να καταστεί η ενιαία Ευρωπαϊκή αγορά μια από τις πιο ανταγωνιστικές και ευημερούσες οικονομικές περιοχές

του κόσμου. Επιπρόσθετα σε ορισμένες περιοχές οι περιβαλλοντικές συνθήκες να έχουν αντιμετωπιστεί και βελτιωθεί σε συλλογικό επίπεδο.

Αξιοποιώντας τα πρότυπα ως εργαλείο για την επίτευξη των στόχων πολιτικής, η Ευρωπαϊκή νομοθεσία έχει καταστεί περισσότερο αποτελεσματική και αποδοτική – τα πρότυπα εκπονούνται με σκοπό να αντανάκλουν το “state of the art” και είναι κατανοητά σε όλες τις Χώρες Μέλη της ΕΕ, δημιουργώντας έτσι μια κοινή γλώσσα επικοινωνίας ανάμεσα σε όλα τα εμπλεκόμενα μέρη.

Η ΕΕ ανταποκρινόμενη στις περιβαλλοντικές προκλήσεις, έχει θέσει σε εφαρμογή διάφορες **Οδηγίες**, περιλαμβανομένων των Οδηγιών για την **Ενεργειακή Απόδοση Κτιρίων, τον Οικολογικό σχεδιασμό, την Ποιότητα του Αέρα και του Νερού**, όπως επίσης και την Οδηγία για τα **απόβλητα Ηλεκτρικού & Ηλεκτρονικού Εξοπλισμού**. Τα Ευρωπαϊκά πρότυπα επίσης διαδραματίζουν ένα σημαντικό ρόλο στην υποστήριξη των στρατηγικών Ευρωπαϊκών περιβαλλοντικών και βιομηχανικών πολιτικών, ανάμεσα στις οποίες περιλαμβάνεται και το Σχέδιο Δράσης για την Κυκλική Οικονομία.

ΔΗΜΙΟΥΡΓΩΝΤΑΣ ΜΙΑ ΚΟΙΝΗ ΓΛΩΣΣΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ

ΒΑΣΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗΣ

ΠΟΛΥΕΠΙΠΕΔΗ Το σύστημα τυποποίησης λειτουργεί σε εθνικό, Ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο. Σε κάθε επίπεδο, οι δραστηριότητες τυποποίησης συντονίζονται από τους οργανισμούς τυποποίησης. Ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Τυποποίησης (CEN), ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Ηλεκτροτεχνικής Τυποποίησης (CENELEC) και το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Προτύπων Τηλεπικοινωνιών (ETSI) αποτελούν τους επίσημους Ευρωπαϊκούς οργανισμούς τυποποίησης (βλέπε Ευρωπαϊκό Κανονισμό 1025/2012). Ο Διεθνής Οργανισμός Τυποποίησης (ISO), η Διεθνής Ηλεκτροτεχνική Επιτροπή (IEC) και η Διεθνής Ένωση Τηλεπικοινωνιών (ITU) αποτελούν τους επίσημους διεθνείς οργανισμούς τυποποίησης. Οι εθνικοί οργανισμοί τυποποίησης έχουν τη δική τους φωνή τόσο σε Ευρωπαϊκό όσο και σε διεθνές επίπεδο, μέσω των αντιπροσώπων τους, οι οποίοι μεταφέρουν και προσαρμόζουν τις εθνικές θέσεις, και συμμετέχουν ενεργά στο έργο των Ευρωπαϊκών και διεθνών επιτροπών τυποποίησης.

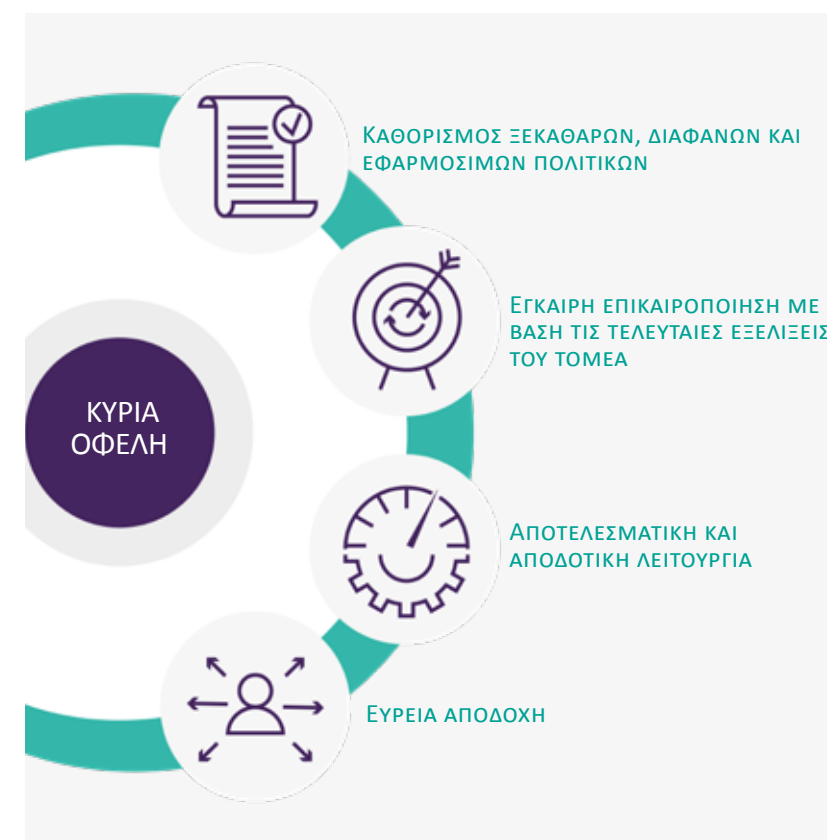

ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗ Τα πρότυπα εκπονούνται με τη συνεργασία εμπειρογνομόνων από όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη: Χειριστές, κατασκευαστές και εμπορικούς εταίρους, ερευνητές, οργανισμούς ελέγχων και δοκιμών, και κοινωνικούς εταίρους όπως περιβαλλοντικές και καταναλωτικές οργανώσεις καθώς επίσης και δημόσιες αρχές. Γενικά, όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη έχουν την δυνατότητα και θα πρέπει να συμμετέχουν με εμπειρογνώμονες τους στις εργασίες των τεχνικών επιτροπών.

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗ ΣΥΝΑΙΝΕΣΗ Οι αποφάσεις στις επιτροπές τυποποίησης λαμβάνονται συναινετικά. Αυτό σημαίνει ότι η τελική ψήφος για την υιοθέτηση κάθε προτύπου εναπόκειται στις χώρες μέλη, με την εφαρμογή μιας διαδικασίας διαβούλευσης σε πολλά στάδια, σχεδιασμένης με στόχο την δημιουργία συναίνεσης.

Γιατί η τυποποίηση είναι σημαντική για τις δημόσιες αρχές που ασχολούνται με την προστασία του περιβάλλοντος?

Παρόλα τα πολλά οφέλη που έχει προσφέρει η Νέα Προσέγγιση, η επίτευξη ψηλού επιπέδου περιβαλλοντικής προστασίας μέσω των προτύπων εξακολουθεί να αποτελεί πρόκληση. Είναι επομένως απαραίτητο να εμπλακεί ο δημόσιος τομέας στην τυποποίηση και να διασφαλιστεί η περιβαλλοντική εμπειρογνομosύνη στις σχετικές επιτροπές. Γενικά, τα πρότυπα μπορούν να συμβάλλουν στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας του έργου των δημόσιων αρχών, όπως είναι τα υπουργεία, τα κοινοβούλια και οι κρατικές υπηρεσίες, - για παράδειγμα στην εφαρμογή κανονισμών και νομοθεσιών, στο σχεδιασμό κυβερνητικών προγραμμάτων και στην προώθηση βέλτιστων περιβαλλοντικών πρακτικών στις επιχειρήσεις και τη βιομηχανία. Ειδικότερα, η τυποποίηση προσφέρει τα ακόλουθα **οφέλη όσον αφορά στους περιβαλλοντικούς κανονισμούς και νομοθεσίες:**

ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΞΕΚΑΘΑΡΩΝ, ΔΙΑΦΑΝΩΝ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΣΙΜΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ: Τα πρότυπα μπορούν να καθορίσουν μια κοινά αποδεκτή ορολογία για προϊόντα, διεργασίες και υπηρεσίες. Με αυτό τον τρόπο, αποφεύγεται η κακή χρήση όρων και προλαμβάνονται τυχόν παρεξηγήσεις. Οι βασικές έννοιες είναι σαφώς καθορισμένες, δημιουργώντας νομική βεβαιότητα σχετικά με τον ορισμό π.χ. της έννοιας της επιδιορθωσιμότητας στο πλαίσιο της κυκλικής οικονομίας. Τα πρότυπα μπορούν επίσης να ορίσουν μεθοδολογίες διασφαλίζοντας τη δυνατότητα σύγκρισης των αποτελεσμάτων, διευκολύνοντας π.χ. την περιβαλλοντική παρακολούθηση. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό κυρίως όταν οι μετρήσεις χρησιμοποιούνται για την επαλήθευση συμμόρφωσης με περιβαλλοντικές απαιτήσεις, όπως τα επιτρεπόμενα όρια εκπομπών των οχημάτων. Με τον ορισμό των κατάλληλων μεθόδων μέτρησης, οι παραβιάσεις των ορίων μπορούν να εντοπιστούν ξεκάθαρα και να επαληθευτούν κάτω από αναπαράξιμες συνθήκες. Με αυτό τον τρόπο, οι νόμοι και οι κανονισμοί μπορούν να επιβληθούν με ξεκάθαρο τρόπο.

ΕΓΚΑΙΡΗ ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΣΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΓΙΑ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΙΣ ΤΕΛΕΥΤΑΙΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΤΟΥ ΤΟΜΕΑ : Σύμφωνα με τους κανόνες τυποποίησης, τα πρότυπα αναθεωρούνται τακτικά όταν υπάρχουν νέες τεχνολογικές εξελίξεις που πρέπει να ληφθούν υπόψη σε σχέση με το προϊόν, τη διεργασία ή τη μεθοδολογία. Κάνοντας αναφορές στα πρότυπα αυτά, οι κανονισμοί των κυβερνήσεων και άλλων διοικητικών σωμάτων διατηρούνται συμβατοί με τις τελευταίες τεχνολογίες. Ταυτόχρονα, με την ενεργό παρακολούθηση των εξελίξεων στην τυποποίηση ή με την ενεργό εμπλοκή στις επιτροπές τυποποίησης, ο δημόσιος τομέας συμβαδίζει με τις τελευταίες εξελίξεις που του επιτρέπουν π.χ. τον καλύτερο σχεδιασμό ερευνητικών προγραμμάτων και προγραμμάτων καινοτομίας.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΠΟΔΟΤΙΚΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ: Συχνά, οι υπεύθυνοι λήψης αποφάσεων και οι νομοθέτες αναπτύσσουν μεθόδους δοκιμών και άλλες τεχνικές προδιαγραφές που αφορούν θέματα περιβάλλοντος χωρίς να έχουν πλήρη επίγνωση των υφιστάμενων προτύπων ή των υπό εξέλιξη δραστηριοτήτων τυποποίησης στον τομέα, με αποτέλεσμα να γίνονται παράλληλες ενέργειες. Παρακολουθώντας τις εξελίξεις της τυποποίησης, ο δημόσιος τομέας μπορεί να μειώσει το φόρτο εργασίας του, χρησιμοποιώντας τα πρότυπα που έχουν αναπτυχθεί από τους εμπειρογνώμονες των τεχνικών επιτροπών.

ΕΥΡΕΙΑ ΑΠΟΔΟΧΗ: Τα πρότυπα αναπτύσσονται μέσα από ομάδες αποτελούμενες από ενδιαφερόμενα μέρη και τεχνικούς εμπειρογνώμονες που προέρχονται από τις επιχειρήσεις και τη βιομηχανία, την επιστήμη, κοινωνικούς εταίρους, καθώς και από το δημόσιο τομέα. Οι εκπρόσωποι των κοινωνικών εταίρων και του δημόσιου τομέα πάντοτε καλούνται να συμμετέχουν στη διαδικασία. Επομένως ο δημόσιος τομέας, με την αξιοποίηση των προτύπων που έχουν αναπτυχθεί με κοινή προσπάθεια και συναινετικές αποφάσεις, μπορεί να ενισχύσει την αποδοχή των νομοθετικών του πρωτοβουλιών από όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη.

→ Ως αποτέλεσμα, λαμβάνοντας υπόψη την τυποποίηση για τη δημιουργία δημόσιων πολιτικών μπορεί να είναι επωφελής για την προστασία του περιβάλλοντος, τόσο σε εθνικό όσο και σε Ευρωπαϊκό επίπεδο. Αυτό είναι εμφανές σε διάφορους τομείς πολιτικής όπως η κυκλική οικονομία, η προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και οι βιώσιμες επενδύσεις.

Κυκλική οικονομία – Ενα οικονομικό μοντέλο το οποίο δεν έχει ακόμα οριστεί

Η εφαρμογή μιας κυκλικής οικονομίας – η εξάλειψη αποβλήτων και δημιουργία ενός «συστήματος κλειστού κυκλώματος» για τη διαρκή χρήση πόρων – βρίσκεται στην ατζέντα των χωρών μελών της ΕΕ και της Ευρωπαϊκής Ένωσης εδώ και χρόνια. Με την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία, η οποία υποστηρίζεται από το νέο Σχέδιο Δράσης για την Κυκλική Οικονομία, το θέμα αποτελεί πλέον προτεραιότητα ως ένα από τα κύρια θέματα ενδιαφέροντος. Τα συστήματα κυκλικής οικονομίας αφορούν στα διάφορα στάδια της ζωής ενός προϊόντος, από την παραγωγή και χρήση μέχρι την επιδιόρθωση, επαναχρησιμοποίηση, ανακατασκευή και ανακύκλωση.

ΠΩΣ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΣΥΝΕΙΣΦΕΡΕΙ Η ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗ ΣΤΗ ΚΑΘΙΕΩΡΙΣΗ ΤΗΣ ΚΥΚΛΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Η τυποποίηση μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως ένα πολύτιμο εργαλείο για να υποστηρίξει τους κλειστούς οικονομικούς κύκλους. Τα πρότυπα μπορούν χρησιμοποιηθούν, για παράδειγμα, για να **ορίσουν κοινά αποδεκτούς ορισμούς ουσιαστών όρων** όπως η «επιδιορθωσιμότητα» και η «αντοχή των προϊόντων». Με τη δημιουργία κοινά αποδεκτής ορολογίας, οι έννοιες μπορούν να χρησιμοποιηθούν όχι μόνο από τη βιομηχανία, αλλά και από το δημόσιο τομέα για σκοπούς νομοθεσίας και κανονισμών. Με την εφαρμογή των νόμων και κανονισμών με αποδεκτές ορολογίες τα νομικά κενά τα οποία βασίζονται σε ασαφείς απαιτήσεις μπορούν να αποφευχθούν. Επιπλέον, τα σχετικά πρότυπα μπορούν να χρησιμοποιούνται στις δημόσιες προσφορές, διασφαλίζοντας ότι τα προϊόντα που αναφέρονται στις δημόσιες προσφορές είναι συμβατά με το πνεύμα της κυκλικής οικονομίας.

ΤΕΛΕΥΤΑΙΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΚΑΙ ΚΑΛΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ

Υπάρχουν ήδη διάφορα πρότυπα με αναφορές στη δημιουργία κυκλικών προϊόντων και συστημάτων διαχείρισης. Για παράδειγμα, αρκετά πρότυπα παρέχουν πληροφορίες για τον τρόπο συλλογής, μεταφοράς, διαλογής και επεξεργασίας αποβλήτων ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού (WEEE) (σειρά προτύπων EN 50625, EN 50614). Αυτά τα πρότυπα περιέχουν αναλυτικές απαιτήσεις για τον τρόπο απορρύπανσης των WEEE, διασφαλίζοντας ότι οι εργάτες και το περιβάλλον δεν εκτίθενται σε τοξικά χημικά, διευκολύνοντας επίσης και τον τρόπο ανακύκλωσης και προετοιμασίας για επαναχρησιμοποίηση. Άλλα πρότυπα καθορίζουν τα χαρακτηριστικά ανακυκλωμένων πλαστικών με σκοπό να

διευκολύνουν την επανένταξη των πλαστικών μετά το τέλος της ζωής τους στους κύκλους παραγωγής, υποστηρίζοντας την ανάπτυξη της κυκλικής οικονομίας. Αναπτύσσονται επίσης πρότυπα που υποστηρίζουν την Ευρωπαϊκή Οδηγία για τον Οικολογικό Σχεδιασμό με στόχο τη όσο το δυνατόν πιο βιώσιμη χρήση πόρων εντός του κύκλου ζωής των προϊόντων. Επιπρόσθετα, είναι ήδη διαθέσιμα πρότυπα για την υποστήριξη των απαιτήσεων οικολογικού σχεδιασμού, σχετικά με την αποδοτική χρήση υλικών σε προϊόντα που έχουν σχέση με την ενέργεια (π.χ. EN 45555, EN 45556, κλπ.). Αυτά τα πρότυπα καλύπτουν πτυχές όπως η επέκταση του χρόνου ζωής των προϊόντων, τη δυνατότητα επαναχρησιμοποίησης των εξαρτημάτων τους ή την ανακύκλωση υλικών από προϊόντα στο τέλος της ζωής τους, τη χρήση επαναχρησιμοποιημένων εξαρτημάτων ή/και ανακυκλωμένων υλικών στα προϊόντα.

Η κυκλική οικονομία, λαμβάνοντας υπόψη το εύρος του περιεχομένου της, αποτελεί ένα πεδίο το οποίο έχει ακόμα **τεράστια προοπτική για τυποποιητική εργασία**. Μέχρι στιγμής, υπάρχουν ελάχιστες τυποποιημένες κατευθυντήριες οδηγίες για κοινά αποδεκτούς ορισμούς, αρχές, στρατηγικές ή μεθόδους παρακολούθησης. Η έλλειψη ενός σαφούς ορισμού της κυκλικής οικονομίας σημαίνει ότι, για παράδειγμα, οι δείκτες της κυκλικής οικονομίας μπορούν να ερμηνευθούν με διαφορετικούς τρόπους, καθώς δεν είναι ξεκάθαρο τι μετρείται και πώς. Τα πρότυπα επομένως δημιουργούν το πλαίσιο για τη μελλοντική ανάπτυξη της κυκλικής οικονομίας, τη βελτίωση, τη μέτρηση και την παρακολούθηση της. Σε διεθνές επίπεδο, οι τεχνικές επιτροπές του ISO εργάζονται στην εκπόνηση νέων προτύπων που καλύπτουν διάφορες πτυχές της κυκλικής οικονομίας, συμπεριλαμβανομένων αρχών και ονοματολογίας, εκτίμηση της κυκλικότητας για προϊόντα ή οργανισμούς, αλυσίδες επιμέλειας και διάφορα εξειδικευμένα πρότυπα για διάφορους τομείς.

Δεδομένης της σημαντικότητας της κυκλικής οικονομίας για την οικονομική μεταρρύθμιση, είναι απαραίτητο για το δημόσιο τομέα να παρακολουθεί τις εξελίξεις, να εμπλακεί ενεργά στις διεργασίες τυποποίησης και να αξιοποιήσει τα υπάρχοντα και τα επερχόμενα πρότυπα στη νομοθεσία και τους κανονισμούς.

Προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή – Συστηματική προετοιμασία για τις επιπτώσεις την κλιματικής αλλαγής

Η κλιματική αλλαγή θα έχει σοβαρές και μη αντιστρέψιμες επιπτώσεις στο περιβάλλον, την οικονομία και τις συνθήκες διαβίωσης όλων των ανθρώπων. Ως απάντηση στην κλιματική αλλαγή, υπάρχουν δύο συμπληρωματικές στρατηγικές για τη μείωση και διαχείριση των σχετικών κινδύνων. Από τη μία, είναι ο μετριασμός που απευθύνεται στις αιτίες της κλιματικής αλλαγής, π.χ. με τη μείωση των εκπομπών. Από την άλλη, είναι η προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή που ασχολείται με τις αναπόφευκτες φυσικές επιπτώσεις της, λαμβάνοντας τα κατάλληλα μέτρα για την αποφυγή ή ελαχιστοποίηση της ζημιάς, ή ακόμα και την αξιοποίηση των ευκαιριών που προκύπτουν από αυτή. Αυτό είναι σημαντικό τόσο για τις επιχειρήσεις και τους πολίτες, όσο και για τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής και τις δημόσιες αρχές.

ΠΩΣ ΜΠΟΡΕΙ Η ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗ ΝΑ ΣΥΜΒΑΛΕΙ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ

Για την αποτελεσματική προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, τα πρότυπα που αφορούν την προσαρμογή και τη δημιουργία ανθεκτικότητας, μπορούν να αποτελέσουν ισχυρά εργαλεία για την παροχή πληροφοριών στους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής σε διάφορα επίπεδα διακυβέρνησης. Τα πρότυπα επίσης διευκολύνουν την ευθυγράμμιση των μέτρων και διεργασιών για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή. Πιο συγκεκριμένα, παρέχουν ένα **αξιόπιστο πλαίσιο αναφοράς** για την πληροφόρηση μέσω του καθορισμού αποδεδειγμένων προσεγγίσεων, διεργασιών, συστημάτων διαχείρισης, σχεδιασμών προϊόντων, ορολογίας και μεθόδων ελέγχου προσαρμογής.

ΤΕΛΕΥΤΑΙΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΚΑΙ ΚΑΛΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ

Το 2013, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υιοθέτησε μια Ευρωπαϊκή Στρατηγική για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή, υπογραμμίζοντας το **σημαντικό ρόλο της τυποποίησης** για τη διασφάλιση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή. Συνεπακόλουθα, οι Ευρωπαϊκοί οργανισμοί τυποποίησης CEN και CENELEC δημιούργησαν τη Συντονιστική Ομάδα για την Κλιματική Αλλαγή (Adaptation to Climate Change Coordination Group) για το συντονισμό των προσπάθειών της τυποποίησης και την ενθάρρυνση της συνεργασίας στον τομέα αυτό. Η ομάδα επικεντρώνεται κυρίως στη δημιουργία και διατήρηση κλιματικά ανθεκτικών υποδομών στους τρεις τομείς προτεραιότητας που έχουν προσδιοριστεί από την Ευρωπαϊκή Στρατηγική: μεταφορές, ενέργεια και κτίρια/ κατασκευές.

Τον Ιούλιο 2019, δημοσιεύτηκε το πρώτο πρότυπο για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή (EN ISO 14090), παρέχοντας ένα βασικό εργαλείο για τη συστηματική διαχείριση των απειλών από την κλιματική αλλαγή. Ειδικότερα, **βοηθά διαφορετικούς τύπους οργανισμών να προετοιμαστούν και να διαχειριστούν τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής**, να αξιοποιήσουν ευκαιρίες και να αποτρέψουν επιζήμιες επιπτώσεις. Επιπλέον, αναφέρει καλές πρακτικές χρήσιμες σε επενδυτές και πελάτες. Επιπρόσθετα, έχουν δημοσιευτεί και ακόλουθα πρότυπα από την ίδια σειρά προτύπων: το EN ISO 14091 το οποίο αναφέρεται στην τρωτότητα, τις επιπτώσεις και την εκτίμηση κινδύνων ενός οργανισμού στο πλαίσιο της κλιματικής αλλαγής, ενώ το ISO/TS 14092 αφορά απαιτήσεις και κατευθυντήριες οδηγίες για την προσαρμογή τοπικών κυβερνήσεων και κοινοτήτων.

Αποτελεί επιτακτική ανάγκη ο δημόσιος τομέας να εμπλακεί στην προετοιμασία των κρίσιμων υποδομών για τις αλλαγές στις κλιματικές συνθήκες. Τα πρότυπα είναι ένα βοηθητικό εργαλείο για να γίνει αυτή η προετοιμασία συστηματικά, και να διασφαλιστεί ότι η προσαρμογή αυτή θα μετριάσει και θα αποτρέψει τις επιπτώσεις.

Βιώσιμη χρηματοοικονομική – Προχωρώντας πέραν των «50 αποχρώσεων του Πράσινου»

Για την επίτευξη των φιλοδοξιών που τέθηκαν στην Συμφωνία του Παρισιού, η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία και οι Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης (SDGs) απαιτούν μια ουσιαστική μετατόπιση των χρηματοδοτικών επενδύσεων μακριά από ορυκτά καύσιμα και περιορισμένους πόρους προς πιο πράσινα προϊόντα. Υπό αυτή τη σκοπιά, η βιώσιμη χρηματοοικονομική είναι μια έννοια η οποία ασχολείται με τους τρόπους ενσωμάτωσης των περιβαλλοντικών, των κοινωνικών και κυβερνητικών πρακτικών στη χρηματοδότηση οικονομικών δραστηριοτήτων. Επιπλέον, στοχεύει στην προώθηση της ενημέρωσης και διαφάνειας ανάμεσα στους οικονομικούς εταίρους, αναφορικά με την ανάγκη μετριασμού των περιβαλλοντικών, κοινωνικών και κυβερνητικών απειλών που αφορούν στις επενδύσεις τους, κυρίως τις επενδύσεις μακροπρόθεσμης φύσεως.

ΠΩΣ ΜΠΟΡΕΙ Η ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗ ΝΑ ΣΥΜΒΑΛΕΙ ΣΤΗΝ ΚΑΘΙΕΡΩΣΗ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ;

Με τη διαρκώς αυξανόμενη ζήτηση για ευκαιρίες βιώσιμων επενδύσεων αλλά ταυτόχρονα την έλλειψη εναρμονισμένων κριτηρίων και ορολογίας για την ταξινόμηση των επενδύσεων αυτών, η τυποποίηση μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως ένα εργαλείο για την καθιέρωση **αντικειμενικών κριτηρίων** για τον καθορισμό των βιώσιμων και πράσινων επενδύσεων. Αυτό θα οδηγήσει στη βελτίωση της αξιολόγησης από θεσμικούς επενδυτές, οίκους αξιολόγησης και επιχειρήσεις οι οποίες επιδιώκουν την αξιοποίηση βιώσιμων επενδυτικών ευκαιριών.

ΤΕΛΕΥΤΑΙΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΚΑΙ ΚΑΛΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ

Μετά την Συμφωνία του Παρισιού, η ΕΕ έχει συστήσει μια Ομάδα Εμπειρογνομών Υψηλού Επιπέδου (HLEG) για τη Βιώσιμη Χρηματοοικονομική, η οποία έχει συμβάλει στην ανάπτυξη του Σχεδίου Δράσης για τη Χρηματοδότηση της Βιώσιμης Ανάπτυξης. Το Σχέδιο Δράσης αυτό, καθορίζει τη στρατηγική της ΕΕ και τον οδικό χάρτη για τη βιώσιμη χρηματοοικονομική και την πρόθεση της Επιτροπής να εισάγει ένα **Ευρωπαϊκό σύστημα ταξινόμησης των δραστηριοτήτων βιώσιμης χρηματοοικονομικής**. Για το σκοπό αυτό, ανατέθηκε σε μια Ομάδα Τεχνικών Εμπειρογνομών (TEG) αποτελούμενη από μέλη της χρηματοοικονομικής βιομηχανίας, μη κυβερνητικών οργανώσεων και ακαδημαϊκούς, να δημιουργήσει μια Ευρωπαϊκή ταξινόμηση για πράσινα χρηματοπιστωτικά προϊόντα, ένα σημείο αναφοράς για αμοιβαία κεφάλαια δεικτών, κανονισμούς γνωστοποιήσεων και πράσινα ομόλογα. Για τη διασφάλιση της διαφάνειας και συνέπειας, η Ευρωπαϊκή αυτή επιτροπή αποτελεί μέλος της Τεχνικής Επιτροπής (TC 322) του Διεθνούς Οργανισμού Τυποποίησης (ISO) η οποία έχει συσταθεί για εκπόνηση

προτύπων στον τομέα της βιώσιμης χρηματοοικονομικής. Ο σκοπός της Επιτροπής είναι να προωθήσει την τυποποίηση στον τομέα της βιώσιμης χρηματοοικονομικής, έτσι ώστε σημαντικές παράμετροι βιωσιμότητας, συμπεριλαμβανομένων των περιβαλλοντικών, κοινωνικών και κυβερνητικών πρακτικών, να ενσωματωθούν στη διαδικασία λήψης αποφάσεων των θεσμικών επενδύσεων, αλλά και στην της ευρύτερη χρηματοοικονομική διαχείριση. Η πρόοδος της Ευρωπαϊκής τυποποίησης στη βιώσιμη χρηματοοικονομική θεωρείται σημείο αναφοράς στο συγκεκριμένο τομέα, τόσο από άλλες χώρες και περιφέρειες όσο και από τον ISO.

Για το δημόσιο τομέα, είναι σημαντικό να καθοριστούν ξεκάθαροι κανόνες και κριτήρια για το ποια προϊόντα θεωρούνται βιώσιμα, ειδικότερα όταν πρόκειται για επενδυτικές ευκαιρίες. Είναι γι' αυτό το λόγο που οι δημόσιες αρχές πρέπει να παρακολουθούν στενά τις δραστηριότητες τυποποίησης.

Συνοψίζοντας, η αξιοποίηση της τυποποίησης ως εργαλείο για την προστασία του περιβάλλοντος και την περιβαλλοντική νομοθεσία προσφέρει πολλά οφέλη στο δημόσιο τομέα: η τυποποίηση καθιερώνει μια κοινή γλώσσα ανάμεσα σε όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη, καθιστώντας το έργο του δημόσιου τομέα πιο αποτελεσματικό και αποδοτικό. Γενικά, υπάρχουν πολλές ακόμα ενέργειες που μπορούν να πραγματοποιηθούν για τη βελτίωση της προστασίας του περιβάλλοντος με τη βοήθεια των προτύπων- αυτό είναι επίσης κάτι που θα αποτελέσει κρίσιμο έργο για το δημόσιο τομέα.

Πώς να ξεκινήσετε το ταξίδι σας στην τυποποίηση

ΣΧΕΤΙΚΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ

- CEN και CENELEC – Ποιοι Είμαστε | Το CEN-CLC Strategic Advisory Body on Environment (SABE)
- Μέλη CEN και CENELEC – Εθνικοί οργανισμοί τυποποίησης
- Τεχνικά Σώματα CEN και CENELEC – Όλες οι δραστηριότητες τυποποίησης σε ένα σημείο

ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ ΤΟΜΕΑ

- Οδηγός CEN/CENELEC: Better Regulation through Standards – A Guide for Policy Makers
- Ενημερωτική Έκδοση CEN/CENELEC: European Standards respecting the environment
- Ενημερωτική Έκδοση ISO/IEC: International Standards for policy makers

ΠΟΙΟΙ ΕΙΜΑΣΤΕ

Ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Τυποποίησης (CEN) και ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Ηλεκτροτεχνικής Τυποποίησης (CENELEC) αναγνωρίζονται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) και την Ευρωπαϊκή Ζώνη Ελεύθερων Συναλλαγών (ΕΦΤΑ) ως οι Ευρωπαϊκοί Οργανισμοί Τυποποίησης υπεύθυνοι για την ανάπτυξη προτύπων σε Ευρωπαϊκό επίπεδο, σύμφωνα με τον Ευρωπαϊκό Κανονισμό 1025/2012. Τα μέλη των CEN και CENELEC είναι οι Εθνικοί Οργανισμοί Τυποποίησης και οι Εθνικές Ηλεκτροτεχνικές Επιτροπές των 34 Ευρωπαϊκών χωρών. Τα Ευρωπαϊκά Πρότυπα (ENs) και άλλα παραδοτέα τυποποίησης που υιοθετούνται από τις CEN και CENELEC, γίνονται αποδεκτά και αναγνωρίζονται σε όλες αυτές τις χώρες. Τα Ευρωπαϊκά Πρότυπα (ENs) συμβάλλουν στην ενίσχυση της ασφάλειας, τη βελτίωση της ποιότητας, διευκολύνουν το διασυνοριακό εμπόριο και ενδυναμώνουν την Ευρωπαϊκή Ενιαία Αγορά. Τα πρότυπα αναπτύσσονται μέσα από διεργασίες συνεργασίας ανάμεσα σε εμπειρογνώμονες που ορίζουν οι επιχειρήσεις και η βιομηχανία, τα ερευνητικά κέντρα, οι καταναλωτές και οι περιβαλλοντικές οργανώσεις, τα εμπορικά επιμελητήρια, δημόσιες αρχές και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη. Οι CEN και CENELEC εργάζονται για την προώθηση της διεθνούς ευθυγράμμισης των προτύπων στο πλαίσιο των συμφωνιών τεχνικής συνεργασίας με τον Διεθνή Οργανισμό Τυποποίησης (ISO) και τον Διεθνή Οργανισμό Ηλεκτροτεχνικής Τυποποίησης (IEC).

* Πλήρη μέλη το Μάιο 2020

ΠΩΣ ΝΑ ΕΜΠΛΑΚΕΙΤΕ

Η συμμετοχή στις διεργασίες τυποποίησης επιτρέπει στα ενδιαφερόμενα μέρη να έχουν λόγο στο περιεχόμενο των προσχεδίων των προτύπων και να είναι καλύτερα ενημερωμένα σχετικά με τις εξελίξεις στα πρότυπα του τομέα ενδιαφέροντος ή ενασχόλησης τους. Επιχειρήσεις, δημόσιες αρχές και άλλοι (εθνικοί) οργανισμοί, οι οποίοι επιθυμούν να συμμετέχουν στις δραστηριότητες της CEN μπορούν να επικοινωνούν με το Μέλος της CEN (Εθνικός Οργανισμός Τυποποίησης) ή το Μέλος της CENELEC (Εθνική Επιτροπή Τυποποίησης) στη χώρα τους. Επικοινωνώντας με τον Εθνικό Οργανισμό Τυποποίησης, τα ενδιαφερόμενα μέρη μπορούν να συμμετέχουν είτε στις εθνικές αντανακλαστικές επιτροπές για την παροχή ανατροφοδότησης στις σχετικές Τεχνικές Επιτροπές σε Ευρωπαϊκό επίπεδο, ή να οριστούν από τον Εθνικό Οργανισμό Τυποποίησης ως ενεργά μέλη (Εθνικοί Αντιπρόσωποι) σε Ευρωπαϊκές Επιτροπές Τυποποίησης ή Ομάδες Εργασίας.

